

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 19.

V Ljubljani, 10. velikega travna 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, naučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloga poleg poštnine 6 K.

Ljubljanskemu učiteljstvu.

Za državnozborni mandat ljubljanski imamo štiri kandidate: župana Ivana Hribarja, pisatelja E. Kristana, vpokojenega okrajnega glavarja G. Del Cotta in pasarja I. Kregarja. Kakor kažejo razmere, prideta v poštev le prvi in zadnji teh štirih kandidatov. Prvi, velezaslužni in delavni župan Ivan Hribar, je napreden kandidat ter prijatelj šole in učiteljstva, dočim je pasar Kregar kandidat klerikalne stranke, ki ji načeluje tisti dr. Ivan Šusteršič, ki se je v državnem zboru izrazil, da je ljudska šola prokletstvo za ljudstvo in ki zadržuje in z obstrukcijo zavlačuje regulacijo učiteljskih plač. V slučaju izvolitve bi hodil Kregar varno in zvesto za svojim voditeljem in se družil z nasprotnikom šole in učiteljstva. Zbok tega naprednemu ljubljanskemu učiteljstvu odločitev za kandidata ne bo težka. Volili bomo vsi g. župana Ivana Hribarja.

Moška beseda štajerskega učiteljstva!

V Poljčanah je bilo dne 2. t. m. zbrano precej učiteljstva s Spodnjega Štajerja. V zadnjem času se vsa klerikalna svojat z divjo silo zaganja v napredno učiteljstvo slovenske Štajerske. A to učiteljstvo se zaveda svoje naloge, zato vrača nasilje z odločnim odporom, ker hoče vse svoje sile posvetiti prosveti slovenskega ljudstva in očuvati svojo čast.

Učiteljstvo je na imenovanem sestanku enoglasno sprejelo to-le resolucijo:

1. Učiteljstvo obsoja napade „Slov. Gospodarja“, „Našega doma“, „Slovenca“ in „Štajerca“. S temi napadi se hujska ljudstvo zoper šolo in učiteljstvo; pri tem pa trpita pouk in vzgoja mladine, katera je naš up, naša bodočnost. Kdor torej ščuje zoper šolo in učiteljstvo, ki sta prevažen faktor za narodno prosveto, ta ovira naš narod v izobrazbi in napredku, ki sta glavno sredstvo za ljudsko blaginjo ter orožje v boju zoper naše sovražnike. — Nasprotniki šole in učiteljstva so tedaj grobokopi slovenskega naroda.

2. Učiteljstvo z ogorčenjem obsoja, da se „Slov. Gosp.“ in njegovi zavezniki v nastalem političnem boju poslužujejo

laži in drugih podlih zavratnih sredstev, kot da so učitelji predstavili velike počitnice in to v svojo komodnost; da učitelji nasprotujejo uvedbi nerazdeljenega pouka; da so šole in učitelji brez rezervni itd. — Tako zavijanje resnice je nepošteno in vredno vsega zaničevanja.

3. Velikih počitnic niso preložili učitelji, da bi si s tem olajšali delo, marveč preložili so jih okrajni šolski sveti, torej šolska oblast, in sicer zaradi velevažnih in tehtnih vzgojnih in higijeničnih razlogov. Šolska oblast pa ni le opravičena, ampak je celo dolžno, da se pri svojih odredbah v prvi vrsti ozira na vzgojne in higijenične razloge, ne pa na mnenje raznih demagogov.

4. „Zaveza avst. jugoslovanskih učit. društev“ se je leta 1906. na svojem občnem zborovanju v Šoštanju izrekla za nerazdeljen pouk. Trditvev „Slovenskega Gospodarja“ torej, da slovensko učiteljstvo nasprotuje nerazdeljenemu pouku, je nesramna laž.

5. Učiteljstvo jasno in razločno izpove, da stoji na stališču državnošolskega zakona, ki zahteva pravno-versko vzgojo. Učiteljstvo torej ni zoper vero, pač pa odločno obsoja strémljenje klerikalizma po nadvladi nad šolo in učiteljstvom ter bo te nakane klerikalizma, kjer in kadar bo treba, neustrašeno pobijalo!

6. Ker je izobrazba predpogoj in najvažnejše sredstvo za blaginjo in napredek naroda, zato se ljudsko-šolska doba ne sme skrajšati. Pač pa naj se odpravi poletno oproščenje, ter se uvede popolno osemletno šolsko obiskovanje. Da pa bodo otroci lahko doma pri delu pomagali, naj se uvede nerazdeljen čas pouka, ker zanj govore tudi pedagogički in higijenični razlogi.

7. Ljudstvo se naj ne hujska s tem, da se le enostransko poudarjajo pravice staršev do otrok, ker imata tudi država in družba pravice do otrok, da se ti izobrazijo, za to skrbeti je pa sveta dolžnost staršev.

8. Zahteva, da se naj šolska doba skrajša v namen, da dobi kmet potrebnih delavcev, je proračunjeno sleparstvo. Delo otrok kmeta ne bo rešilo propada. Zahteva pa se naj, da se vojaška doba skrajša, da se ob času silnih poljskih del dovoli vojakom, kmetiškimi sinovom dopust. Zahteva se naj dalje, da se kmetje-rezervisti ne kličejo k orožnim vajam ob nujnih poljskih delih ter da se posli zavarujejo za onemoglost in starost. Ako se tem zahtevam ugodi, potem se bo pridobilo